

Sundheds- og Rehabiliteringsafdelingen

Gladsaxe Kommune

Rådhus Allé, 2860 Søborg

Telefon: 39 57 52 70

E-mail: sundhedsafdelingen@gladsaxe.dk

Socialministeriet
Kontoret for Socialt Udsatte
Civilsamfund og Familie
Holmens Kanal 22
1060 København K

30. marts 2011

Svar vedrørende Gladsaxe Kommunes erfaringer med stofmisbrugsbehandling

Folketingets Sundhedsudvalg har med brev af 10. marts 2011 anmodet Socialministeren om at oplyse, hvilke erfaringer Gladsaxe Kommune har med stofmisbrugsbehandlingen, efter Kommunen hjemtog misbrugsbehandlingen. Jf. SUU alm. del spørgsmål 529.

I den forbindelse har Socialministeriet rettet henvendelse til Gladsaxe Kommune, der kan oplyse følgende.

I forbindelse med, at Gladsaxe Kommune med kommunalreformen i 2007 overtog misbrugsområdet, besluttede kommunen at etablere et kommunalt Rusmiddelcenter. Baggrunden for beslutningen var at give stof- og alkoholafhængige et behandlingstilbud, der kommer rundt om hele dagligdagen og ikke kun en behandling af selve misbruget. Gladsaxe Kommunes Rusmiddelcenteret åbnede 12. januar 2010.

Da Gladsaxe Kommunes Rusmiddelcenteret kun har været i drift i godt et år, er det stadig for tidligt at måle virkningen af hjemtagelsen af stofmisbrugsbehandlingen og de forskellige igangsatte initiativer. I takt med, at der er igangsat og afsluttet flere behandlingsforløb bliver det muligt at opnå et større erfaringsgrundlag, lige som det bliver muligt at måle på en bredere vifte af parametre til brug for den løbende evaluering og monitorering. Det kan i denne forbindelse oplyses, at Gladsaxe Kommune arbejder med systematiske evalueringsprogrammer, der skal medvirke til at måle virkningen af igangsatte initiativer.

Målet med at hjemtage stofmisbrugsbehandlingen er at tilbyde en hurtig, sammenhængende og helhedsorienteret indsats overfor misbrugere i kommunen med fokus på det rehabiliterende perspektiv.

Særligt rehabiliteringsperspektivet er et vigtigt omdrejningspunkt i behandlingen af den enkelte borgers misbrug med henblik på at sikre, at alle de tværgående kommunale indsatser sker på et koordineret grundlag og med rettidige og sammenhængende indsatser, med udgangspunkt i den enkelte borgers egne løsningsforslag.

Målsætningen for arbejdet med forebyggelse og behandling af misbrug i Gladsaxe Kommune er at:

- Begrænse antallet af misbrugere i kommunen
- Skabe gode rammer for en sund alkoholkultur i kommunen
- Hæve unges debutalder i forhold til alkohol og euforiserende stoffer
- Forebygge fysisk, psykisk, social og økonomisk udstødelse som følge af misbrug

Det er Kommunens erfaring, at et kommunalt tilbud med fokus på en hurtig, sammenhængende og helhedsorienterede indsats i større udstrækning kan imødekomme og afhjælpe de særlige problemstillinger, som den enkelte misbruger står overfor, end med den eksterne stofmisbrugsbehandling.

Med hjemtagelsen og den valgte organisering er det således også blevet lettere for Kommunen at yde en koordineret multifaglig indsats, der går på tværs af afdelinger i forvaltningen, mellem forvaltninger og sektorer.

Derudover arbejder Kommunen ud fra den tilgang, at målet er stoffrihed i stedet for en tilgang, der fokuserer på skadereducerende behandling som mål. Alle borgere, som har henvendt sig siden Rusmiddelcenterets start, har imødekommet kravet om at indgå i behandling med henblik på stoffrihed. Skadesreducerende behandling, herunder medicinsk behandling med substitutionsmedicin, har derfor alene i den første fase af behandlingen været et middel til at nå det fastsatte mål om stoffrihed.

I 2010 har i alt 268 borgere været indskrevet i Rusmiddelcenteret. Med hjemtagelsen af stofmisbrugsbehandlingen har langt flere og især yngre stofmisbrugere end forventet henvendt sig i Rusmiddelcenteret med henblik på behandling. Således var 197 borgere med stofmisbrug indskrevet i 2010 imod forventede 140. Før etableringen af det kommunale Rusmiddelcenter lå antallet af nyhenvendelser på 1-2 om ugen. Med etableringen af Rusmiddelcenteret ligger antallet af nyhenvendelser på 5-8 pr. uge.

129 borgere, der tidligere har været i ekstern behandling for stofmisbrug, er i 2010 overgået til behandling i Gladsaxe Kommune. Ved årets udgang er tre borgere fortsat visiteret til ekstern behandling. Disse borgere har særlig komplekse og behandlingskrævende problemer, som omhandler både misbrug og psykiatri.

Det er Gladsaxe Kommunes erfaring, at der for en del af de borgere, som Kommunen har hjemtaget fra ekstern stofmisbrugsbehandling, har været arbejdet ud fra en tilgang om skadereducerende behandling som mål. Rusmiddelcenteret tager i forbindelse med hjemtagelsen udgangspunkt i den igangsatte behandling, men arbejder samtidig på at motivere den enkelte borger til at indgå i stoffri behandling.

Det er Kommunens erfaring, at stigningen i antallet af nyhenvendelser særligt skyldes Rusmiddelcenterets synlighed i Kommunen herunder, at behandlingen foregår i nærmiljøet. Herved er det blevet muligt at få kontakt til flere borgere med misbrug og borgere med andre typer misbrug.

Samtidig arbejder Rusmiddelcenteret aktivt på at formidle deres tilbud. Således var der mærkbar stigning i antallet af henvendelser fra borgere visiteret gennem privatpraktiserende læge efter møde med Lægelaug i Kommunen.

Med hjemtagelsen af stofmisbrugsbehandlingen er det også erfaringen, at det i større udstrækning end tidligere er blevet muligt at understøtte borgerens reintegration i sociale, familie- og samfundsmæssige tilhørsforhold.

Alle borgere, som henvender sig for at søge behandling bliver inden for 14 dage fra henvendelsestidspunktet visiteret til behandling. I visitationsfasen foregår en udredning af misbrugets omfang og karakter, og der udarbejdes én behandlingsplan.

I første fase af behandlingen får borgere foretaget en udredning af den samlede belastningsgrad herunder hvilke indsatser, som kan reducere borgerens belastning. Der afholdes koordinerende møde med alle relevante aktører fx jobcenter, familieafdelingen, socialpsykiatrien samt Kriminalforsorgen mv. I

slutningen af denne fase udarbejdes der en rehabiliteringsplan, hvor alle indsatser på tværs i kommunen og ude for kommunen beskrives. Udredningsfasen indeholder:

- Rådgivning og vejledning
- Udredning af belastningsgrad (ASI)
- Forhåndsscreening af sundhedstilstand
- Forhåndsscreening for dobbeltbelastninger/-diagnoser
- Udredning af funktionsevne i relation til en aktiv beskæftigelsesindsats
- Udredning af funktionsevne i relation til støttebehov i henhold til lov om Social service § 85

Den videre behandlingsindsats er organiseret i forskellige faser startende med forbehandling efterfulgt af en fase med afrusning, derefter en fase med stoffri dagbehandling for til sidst at afslutte med en efterbehandlingsfase.

Som en del af Gladsaxe Kommunes tilbud til borgere med et rusmiddelmisbrug, tilbyder Kommune også åben anonym rusmiddelrådgivning. Rådgivningen foregår i Kommunens Forebyggelsescenter med mulighed for diskretion og anonymitet og er et tilbud til såvel misbrugere som pårørende. Tilbuddet omfatter motiverende samtaler, rådgivning om behandlingsmuligheder, rådgivning og vejledning om selvhjælpsgrupper samt rådgivning til pårørende

Med etableringen af Rusmiddelcenteret blev det politisk besluttet at tilbyde alle borgere, der henvender sig i Rusmiddelcenteret en screening med henblik på at identificere dobbeltbelastede borgere, som både har misbrug og psykiatri som problem og, hvis indikeret, iværksætte en psykiatrisk udredning og eventuel behandling. Screeningen foretages på baggrund af Fredericiamodelen, som kræver certificeret udfører. Beslutningen understøtter målet om at komme hele vejen rundt om den enkelte borger i behandling og er baseret på viden om, at misbrugsbehandlingseffekten øges væsentligt ved at arbejde samtidigt med borgerens samlede belastninger og behov.

Efter hjemtagelsen er Gladsaxe Kommune blevet særlig opmærksom på de udfordringer, der er forbundet med behandlingen af misbrugere med dobbeltbelastninger, dvs. psykiske lidelser og skadeligt brug af alkohol eller stoffer. Det kan oplyses, at det er Kommunens erfaring, at op til halvdelen de 268 borgere både har et skadeligt forbrug af rusmidler og psykiske lidelser.

En del af disse borgere kan rummes i det kommunale tilbud og behandles i samspil mellem Kommunens Rusmiddelcenter og praktiserende læger samt privatpraktiserende psykiatere og psykologer. Det er fortrinsvist borgere med angstsymptomer, depressioner, bipolare lidelser samt opmærksomhedsforstyrrelser som ADHD mv.

Der er imidlertid også en gruppe borgere, hvor de psykiske lidelser har en så kompleks karakter, at de umiddelbart ikke kan rummes i det kommunale tilbud. Det er Gladsaxe Kommunes erfaring, at nogle af disse borgere står uden reelle behandlingstilbud. Således har Gladsaxe Kommune kendskab til flere tilfælde, hvor borgere er blevet afvist af distriktpsychiatrien bl.a. som følge af, at borgeren har et aktivt misbrug, hvor det er vurderet, at misbruget skal udfases først eller, at borgeren allerede har en diagnose, hvor psykiatrien vurderer, at behandlingsmulighederne er udtømte.

Det er i denne forbindelse Gladsaxe Kommunes vurdering, at hjemtagelsen af stofmisbrugsbehandlingen kan medvirke til få etableret den nødvendige dialog med Regionen om effektive forløb for borgere med komplekse dobbeltbelastninger.

Gladsaxe Kommune er bekendt med, at der pågår overvejelser om at åbne op for anonym stofmisbrugsbehandling. Det er vigtigt at være opmærksom på, at en anonym stofmisbrugsbehandling vil give den enkelte borger adgang til frit valg af behandlingsinstitution. På baggrund af erfaringer med handel med

substitutionsmedicin, er det Kommunens vurdering, at adgangen til anonym behandling kan betyde, at der er borgere, som vil søge behandling der, hvor lægerne er mest "rundhåndede" med medicinen.

Adgangen til anonym behandling kan således betyde, at en del af fundamentet for Gladsaxe Kommunes Rusmiddelcenter bortfalder. Der tænkes her særligt på den del, der vedrører den koordinerende indsats og den rehabiliterende tilgang. Gladsaxe Kommunes frygter, at der ved anonym behandling alene fokuseres på afrusning og behandling i traditionel forstand, og dermed isoleret på misbruget i stedet for det hele menneske.

Det er på denne baggrund Gladsaxe Kommunes opfattelse, at der er grundlag for at overveje om evt. ændringer i lovgivning og praksis kan medvirke til at forhindre eller mindske handelen med substitutionsmedicin.

Afslutningsvist skal det nævnes, at Gladsaxe Kommune gerne stiller sig til rådighed med henblik på at videregive erfaringer fra Kommunens rusmiddelbehandling efterhånden, som det bliver muligt at dokumentere og evaluere de forskellige indsatser.

Med venlig hilsen

Marit Karina Buccarella
Administrations- og sekretariatschef